

**Sprawozdanie z działalności
Federacji na rzecz Kobiet
i Planowania Rodziny
w 2012 roku**

RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI FEDERACJI NA RZECZ KOBIEC I PLANOWANIA RODZINY W ROKU 2012

Rok 2012 to czas intensywnej aktywności Federacji na rzecz Kobiec i Planowania Rodziny w obszarze zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych kobiet w Polsce, informowania i monitorowania działań polskich władz w tym zakresie, realizacji licznych akcji i inicjatyw ułatwiających Polkom korzystanie z ich praw oraz dostęp do przysługujących im świadczeń zdrowotnych, a także szeregu interwencji w indywidualnych przypadkach łamania praw kobiet.

Federacja prowadziła intensywną działalność rzeczniczą i informacyjną, czego najbardziej widoczny przykład stanowi aktywność w związku ze złożonymi w minionym roku w Sejmie dwoma projektami ustaw: Ruchu Palikota o świadomym rodzicielstwie, który zawierał zapisy dotyczące prawa do aborcji na życzenie do 12. tygodnia ciąży, refundowanej antykoncepcji i rzetelnej edukacji seksualnej w polskich szkołach, oraz Solidarnej Polski, przewidujący zakaz przerywania ciąży ze względu na nieodwracalne uszkodzenie płodu. Organizacja informowała społeczeństwo i parlamentarzystów o skutkach aktualnie obowiązujących restrykcyjnych przepisów, dramatycznych konsekwencjach dalszego zaostrzenia regulacji i udowadniała, dlaczego niezbędna jest rzetelna debata i uchwalenie liberalnego prawa zgodnego z potrzebami Polek i z międzynarodowymi standardami w zakresie zdrowia i praw reprodukcyjnych. Federacja m.in. opracowała i rozpowszechniała materiał informacyjny rozwiewający typowe mity związane ze świadomym rodzicielstwem, wystosowała stanowiska i listy do posłów i posłanek, zorganizowała konferencję prasową z udziałem przedstawicielek różnych środowisk kobiecych i politycznych pod hasłem „Nie namawiamy do aborcji – chcemy mieć do niej prawo”. Pod wystosowaną petycją apelującą do Sejmu o liberalizację ustawy antyaborcyjnej podpisały się tysiące osób z Polski i całego świata. W ramach IV Kongres Kobiec Federacja zorganizowała pierwszy w historii tego wydarzenia panel poświęcony świadomemu rodzicielstwu, zaprezentowała obalający związane z prawami reprodukcyjnymi stereotypy film „Godnie i świadomie” wraz z towarzyszącym mu materiałem informacyjnym, a także prowadziła stoisko oblegane w trakcie całej imprezy.

W 2012 roku Federacja kładła również duży nacisk na propagowanie informacji w społeczeństwie na temat prawa kobiet do świadczeń zdrowotnych z zakresu zdrowia reprodukcyjnego oraz podejmowała liczne interwencje w przypadkach ich ograniczania. Jedną z najważniejszych akcji poświęconą była ukróceniu bezprawnych odmów wydawania środków antykoncepcyjnych przez farmaceutów. Apel Federacji do Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego i Naczelnej Izby Aptekarskiej zakończył się zdecydowanym stanowiskiem GIF potwierdzającym bezprawność tych praktyk i groźbą utraty licencji dla aptek

kontynuujących takie działania. Przez cały okres sprawozdawczy kontynuowano intensywną działalność poradniczą i edukacyjną, regularnie i na bieżąco informując opinię publiczną o działaniach z obszaru zdrowia, praw reprodukcyjnych i seksualnych poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych, aktualizowanie strony internetowej i profilu Federacji na portalach Facebook i Twitter oraz rozsyłanie comiesięcznego elektronicznego biuletynu „Mam Prawo”, a częsta obecność w mediach umożliwiała dotarcie do szerszego grona kobiet. Dzięki tym działaniom coraz więcej z nich jest świadomych swoich praw i potrafi je wyegzekwować.

Warto podkreślić fakt, iż Federacja jest powszechnie rozpoznawana jako bardzo ważna organizacja stojąca na straży przestrzegania praw człowieka, w związku z czym w roku 2012 bardzo często zapraszana była do udziału w kluczowych konsultacjach społecznych w kraju i na arenie międzynarodowej, prestiżowych spotkaniach i konferencjach, a także innych istotnych inicjatywach związanych z prawami kobiet. Aktywne zaangażowanie Federacji w poświęcony Polsce proces Powszechnego Przeglądu Okresowego w Radzie Praw Człowieka ONZ zaowocował nagłośnieniem rzeczywistej sytuacji Polek oraz opracowanymi przez pozostałe państwa ONZ rekomendacjami wzywającymi rząd do jej zmiany.

1) KAMPANIE, AKCJE I INICJATYWY PODEJMOWANE PRZEZ FEDERACJĘ

a. Wysłuchanie Obywatelskie w Sejmie „Świadome rodzicielstwo w Polsce”

W dniu 20 marca 2012r. Federacja zorganizowała w Sejmie wysłuchanie obywatelskie „Świadome rodzicielstwo w Polsce”, nad którym patronat objęła Wicemarszałkini Sejmu RP Wanda Nowicka. W wydarzeniu tym wzięło udział wybitne grono ekspertów i ekspertek, którzy podzielili się z audytorium swoim doświadczeniem z niemal 20 lat obowiązywania obecnej ustawy. Znaleźli się wśród nich m.in. lekarze ginekolodzy, specjaliści w zakresie położnictwa, ginekologii i seksuologii – dr Janusz Rudziński, dr Grzegorz Południwski i dr Tomasz Leonowicz, edukatorki seksualne – dr Alicja Długołęcka i Aleksandra Józefowska, członkini zarządu Fundacji Dzieci Niczyje Maria Keller-Hamela oraz przedstawicielki Federacji: Krystyna Kacpura i Karolina Więckiewicz. Prelegenci i prelegentki poruszali się w ramach obowiązującej ustawy o planowaniu rodziny, a ważnym punktem odniesienia w diagnozowaniu sytuacji w Polsce stanowiły rządowe sprawozdania z jej wykonania. Dzięki różnorodności doświadczeń przemawiających gości wysłuchanie umożliwiło przeprowadzenie interdyscyplinarną, bogatą dyskusję na najwyższym poziomie i stanowiło bardzo znaczący wkład w debatę publiczną o problematyce związanej ze świadomym rodzicielstwem.

b. Warsztaty dotyczące edukacji seksualnej w ramach regionalnego programu "Wschód-Wschód"

W dniach 24-25 stycznia 2012 odbyły się w Warszawie dwudniowe warsztaty przedstawicieli i przedstawicielek 12 organizacji pozarządowych z 9 krajów Europy Środkowej, Wschodniej oraz Bałkanów. Zorganizowane przez sieć ASTRA Youth w ramach projektu „Wschód – Wschód: Partnerstwo Ponad Granicami” spotkanie poświęcone było edukacji seksualnej młodzieży w krajach regionu Europy Środkowej, Wschodniej i Bałkanów. Podczas obu dni szkolenia uczestniczki i uczestnicy przedstawili aktualną sytuację w każdym z reprezentowanych krajów, mieli okazję wymienić się doświadczeniem, a także podyskutować o tym, jak skutecznie działać na rzecz poprawy dostępności do rzetelnej edukacji seksualnej dla młodzieży. W części warsztatu poświęconej strategii uzgodniono **powołanie Społecznego Rzecznika ds. Edukacji Seksualnej** oraz uzgodniono zakres zadań dla osoby pełniącej tę funkcję. Wypracowano też program wspólnych działań, które następnie będą realizowane równoległe we wszystkich 9 krajach partnerskich współpracujących w ramach projektu, aby poprawić dostęp młodzieży do rzetelnej edukacji seksualnej w całym regionie.

c. Projekt „Zdrowie i prawa reprodukcyjne kobiet w Polsce”

Projekt „Zdrowie i prawa reprodukcyjne kobiet w Polsce” został zrealizowany przy wsparciu finansowym *Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe (CEE Trust)*. W ramach projektu odbyły się w Warszawie (18 czerwca 2012, Fundacja Batorego) i w innych miastach w Polsce szkolenia informacyjne dotyczące praw pacjenta, praw reprodukcyjnych kobiet, dostępu do świadczeń zdrowotnych z zakresu zdrowia reprodukcyjnego oraz możliwości egzekwowania praw reprodukcyjnych przez kobiety. Szkolenia skierowane były do pracowników i pracowniczek Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Ośrodków Interwencji Kryzysowej, organizacji pozarządowych oraz innych osób zainteresowanych tą problematyką. Zaktualizowano także i dystrybuowano także „Poradnik prawno-zdrowotny dla kobiet”. Działania w ramach projektu prowadzone były przez koordynatorkę oraz prawniczki będące członkiniami Zespołu Pomocy Prawnej.

d. IV Kongres Kobiet z aktywnym udziałem Federacji

W dniach 14-15 września 2012 r. w Warszawie miał miejsce IV Kongres Kobiet, na którym swoją obecność Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny zaznaczyła na wielu płaszczyznach. Stoiska Federacji oraz Grupy Edukatorów Seksualnych PONTON cieszyły się ogromnym powodzeniem, a publikacje rozchodziły się tak szybko, że trzeba było kilkakrotnie dowozić nowe zapasy. Po raz pierwszy w historii tego wydarzenia odbył się panel poświęcony prawom reprodukcyjnym, który zorganizowała Federacja. Dodatkowo

do panelu dotyczącym edukacji zaproszono także Aleksandrę Józefowską, która opowiedziała o edukacji seksualnej. Federacja wzięła także udział w międzynarodowym spotkaniu organizacji pozarządowych z Europy Środkowo-Wschodniej, które przy okrągłym stole dyskutowały o wyzwaniach i perspektywach stojących przed ruchem kobiecym w państwach regionu.

Panel „Świadome macierzyństwo prawem każdej kobiety”

14 września 2012 r. odbył się w ramach IV Kongresu Kobiet w Warszawie panel Federacji na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny pt. „Świadome macierzyństwo prawem każdej kobiety”. Gościem specjalnym była aktorka Renata Dancewicz, która odczytała prawdziwe historie kobiet przysłane do Federacji. W panelu poruszone zostały najważniejsze problemy związane z dostępem do praw reprodukcyjnych i seksualnych w Polsce. W części poświęconej aborcji panelistki dyskutowały o tym, że obowiązujące w Polsce restrykcyjne prawo jest fikcją i **konieczna jest jego liberalizacja**, gdyż aktualny stan rzeczy odbija się w szczególności na kobietach w najtrudniejszej sytuacji życiowej i materialnej, gdyż nie mogą one sobie pozwolić na wyjazd za granicę na zabieg i poddają się aborcji w tzw. podziemiu, co jest niebezpieczne dla ich zdrowia a nawet życia, ponadto nie jest to sytuacja umożliwiająca przejście zabiegu w sposób godny. Ponadto, polski Rząd winien niezwłocznie podjąć kroki, aby zagwarantować kobietom, które mają w Polsce prawo do legalnej aborcji (w 3 dopuszczalnych przypadkach) i się na taki zabieg zdecydują dostęp do niezbędnych świadczeń w placówkach publicznej służby zdrowia. Niestety dziś w wielu przypadkach kobieta, która jest ofiarą gwałtu lub u której stwierdzono nieodwracalne uszkodzenie płodu ma problem z wyegzekwowaniem prawa do aborcji.

W części poświęconej antykoncepcji sporo uwagi poświęcono utrudnieniom, na jakie napotykają kobiety, szczególnie w państwowej służbie zdrowia. Niektórzy lekarze odmawiają kobietom wypisania antykoncepcji, powołując się na klauzulę sumienia. Robią to także farmaceuci odmawiający realizacji recept, choć w ich przypadku nie jest to postępowanie zgodne z prawem. W najtrudniejszej sytuacji są kobiety niepełnoletnie – mimo iż prawo nie zakazuje osobom powyżej 15 roku życia aktywności seksualnej, niejasne przepisy w wielu sytuacjach uniemożliwiają dziewczętom dostęp do nowoczesnej antykoncepcji. Ponadto, dostęp do środków planowania rodziny jest w Polsce utrudniony także ze względu na ich cenę – nowoczesne środki nie są u nas refundowane. Szybkie wprowadzenie refundacji antykoncepcji jest niezbędne w kontekście zapobiegania nieplanowanym ciążom.

W części poświęconej edukacji seksualnej mowa była o niskim poziomie kształcenia w tej dziedzinie oraz trudnościach, z jakimi się borykają organizacje chcące zapewnić młodzieży taką edukację. Przedstawiono również przykłady dobrych praktyk, na przykładzie Łodzi, gdzie zajęcia z wychowania seksualnego są dofinansowywane przez samorząd. Potrzebne jednak są rozwiązania na poziomie całego kraju, aby każdy uczeń i uczennica w Polsce

miała możliwość uzyskania neutralnej światopoglądowo i rzetelnej wiedzy na temat seksualności. Panel został zorganizowany dzięki współpracy Fundacji im. Róży Luksemburg.

e. Monitoring praw reprodukcyjnych

W trakcie całego roku Federacja pełniła funkcję organizacji strażniczej („watchdog”), prowadząc na bieżąco dokładny monitoring realizacji obowiązującej ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, śledząc inne regulacje prawne związane ze zdrowiem kobiet oraz działania w przestrzeni publicznej oraz w Sejmie, alarmując w przypadkach ataków bądź naruszeń praw reprodukcyjnych kobiet. Organizacja opracowywała materiały informacyjne, ekspertyzy i komentarze prawne, listy otwarte, apele, stanowiska, informacje dla mediów i opinii publicznej, a także brała udział w wielu konsultacjach i spotkaniach, na których służyła ustawodawcy oraz instytucjom publicznym wiedzą ekspercką.

Najbardziej palącymi problemami w roku 2012 były próby zaostrzenia tzw. ustawy antyaborcyjnej, fala bezprawnych odmów sprzedaży środków antykoncepcyjnych w aptekach, naruszenia praw pacjenta oraz nawoływanie przez Fundację PRO do łamania obowiązującego w Polsce prawa.

f. Koalicja na rzecz Równych Szans

Federacja jest członkiem Koalicji na rzecz Równych Szans, która skupia około 80 organizacji pozarządowych prowadzących działania w zakresie zwalczania dyskryminacji i nierównego traktowania w różnych dziedzinach życia. W pracach Koalicji Federację reprezentuje prawniczka. W roku 2012 działania Federacji w ramach Koalicji obejmowały następujące inicjatywy:

- Spotkanie z Pełnomocniczką Rządu ds. Równego Traktowania w sprawie ustalenia priorytetów kadencji nowej minister Agnieszki Koźłowskiej-Rajewicz;
- Doroczne spotkanie Koalicji na rzecz Równych Szans ;
- Spotkanie z Pełnomocniczką Rządu ds. Równego Traktowania oraz przewodniczącym SLD Leszkiem Millerem w sprawie opracowanej w ramach Koalicji nowelizacji ustawy o równym traktowaniu;
- Stanowiska Koalicji na rzecz Równych Szans w roku 2012:
 - stanowisko Koalicji ws. Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,
 - stanowisko Koalicji ws. Konwencji RE o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej,
 - apel Koalicji ws. ustanowienia RPO organem ds. monitorowania wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,

- stanowisko Koalicji ws. planowanych przez Platformę Obywatelską prac nad zmianami w Kodeksie karnym w zakresie penalizacji mowy nienawiści.

2) DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

a. Biuletyn

W roku 2012 ukazało się 11 numerów elektronicznego biuletynu Federacji „Mam Prawo”. Każdy z nich, a także numery archiwalne są dostępne na stronie Federacji w formacie PDF (w dedykowanej sekcji „Biuletyn Mam Prawo”). Co miesiąc subskrybentki i subskrybenci otrzymują wiadomość e-mail z zapowiedzią treści bieżącego numeru oraz z linkiem do pełnej jego treści. Informacja o ukazaniu się nowego numeru biuletynu umieszczana jest wraz z linkiem także na Facebooku.

Biuletyn można zaprenumerować na stronie internetowej Federacji. Chęć subskrypcji można również było zgłosić na stoisku Federacji podczas Kongresu Kobiet, z czego skorzystało ponad 40 osób. W stopce każdej wiadomości e-mail wychodzącej z biura Federacji znajduje się zachęta do zaprenumerowania biuletynu.

b. Publikacje

→ Factsheet „Świadome rodzicielstwo” – opracowanie, dystrybucja

→ Poradnik prawno-zdrowotny dla kobiet – dodruk, dystrybucja

c. Film „Godnie i świadomie”

W ramach działań informacyjnych, mających na celu przybliżyć problematykę zdrowia i praw reprodukcyjnych w przystępny i ciekawy sposób, Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny przygotowała film *„Godnie i świadomie. Cała prawda o aborcji, antykoncepcji i edukacji seksualnej”*. Przeplata on wypowiedzi ekspertów i ekspertek oraz opinie ludzi na temat dopuszczalności przerywania ciąży, antykoncepcji i edukacji seksualnej, jednocześnie rozprawiając się ze szkodliwymi stereotypami i mitami, które są wciąż obecne. Film wyreżyserowała Paulina Jędrzejewska, zaprezentowano go po raz pierwszy na panelu Federacji podczas IV Kongresu Kobiet, gdzie spotkał się z przychylnym przyjęciem. Obecnie jest udostępniony do oglądania na stronie Federacji oraz na portalu Youtube. Film powstał dzięki wsparciu Fundacji im. Róży Luksemburg.

3) DZIAŁALNOŚĆ PORADNICZA

Działalność poradnicza to już flagowy obszar aktywności Federacji, która od 20 lat szerzy wiedzę z zakresu zdrowia oraz praw reprodukcyjnych i seksualnych. W roku 2012 kontynuowano poradnictwo telefoniczne oraz internetowe dla kobiet z całej Polski, a także działania Zespołu Pomocy Prawnej. Porady prawne oraz dyżury Telefonu Zaufania są aktywnie promowane na stronie internetowej Federacji, dzięki czemu z oferty poradnictwa corocznie korzysta coraz więcej kobiet. Na stronie Federacji umieszczane są także materiały informacyjne i poradnicze, które dla wielu kobiet stanowią podstawowe źródło informacji dotyczących zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych oraz służą pomocą w ich egzekwowaniu.

a. Zespół Pomocy Prawnej

Zespół Pomocy Prawnej to grupa prawniczek i prawników z różnych regionów Polski, reprezentujących różne zawody prawnicze oraz różne dziedziny prawa, jednak dodatkowo także specjalizujących się w obszarze praw reprodukcyjnych. Stanowi swoiste ciało doradcze i wspierające Federację w jej działalności prawnej. Aktywność Zespołu polega przede wszystkim na: konsultacjach konkretnych spraw oraz prowadzeniu niektórych z nich, konsultacjach problemów prawnych będących w zakresie działania i zainteresowania Federacji, przygotowywaniu stanowisk oraz konsultowaniu aktów prawnych, uczestniczeniu w szkoleniach, które są skoncentrowane wokół zagadnień dotyczących działalności Federacji oraz uczestniczeniu w innych przedsięwzięciach, zależnych od realizowania przez Federację konkretnych projektów. W 2012 roku grono prawniczek i prawników Zespołu poszerzyło się o 4 osoby.

→ Sprawy

Prawnicy i prawniczki Zespołu Pomocy Prawnej są zaangażowani w prowadzone sprawy na etapie konsultacji oraz na etapie prowadzenia poszczególnych, wybranych spraw, które są podejmowane przez Federację.

→ Grupa dyskusyjna

Dyskusje za pośrednictwem grupy mailowej odbywają się na bieżąco. Wybrano najważniejsze wątki dyskutowane poprzez listę mailingową Zespołu. Katalog uporządkowano według poruszanych wątków. Na temat niektórych z nich dyskusja odbywała się kilkakrotnie, w różnych kontekstach, stąd w nawiasie podano zakres dyskusji na temat danego wątku.

- *pozew Alicji Tysiąc przeciwko dziennikarzowi, który naruszył jej dobra osobiste (skutki wyroku w sprawie oraz możliwości reakcji prawnej na podobne incydenty medialne);*

- *klauzula sumienia dla farmaceutów* (w związku z proponowanymi zmianami w prawie, stanowiskiem Naczelnej Rady Aptekarskiej, zapowiedziami złożenia projektu przez posła PO oraz praktykami polegającymi na odmowie sprzedaży środków antykoncepcyjnych);
- *Konwencja Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej* (w związku z krytyką zapisów ze strony polityków oraz brakiem woli politycznej ze strony rządu do podpisania dokumentu oraz niezbędnych zmian w prawie wynikających z ewentualnej ratyfikacji);
- *Konwencja ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami* (w związku z zastrzeżeniem interpretacyjnym rządu, w zakresie praw reprodukcyjnych osób z niepełnosprawnościami oraz woli ratyfikacji Konwencji);
- *Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie R.R. przeciwko Polsce* (w związku z problemami z tłumaczeniem wyroku oraz opublikowaniem go na stronach Ministerstwa Sprawiedliwości a także w związku z brakiem działań zmierzających do implementacji zaleceń Trybunału);
- *Komisje ds. orzekania o błędach medycznych* (bieżące dyskusje na temat kolejnych doniesień w związku z funkcjonowaniem Komisji oraz wątpliwości o charakterze legislacyjnym i praktycznym, kwestie związane z ubezpieczeniem szpitali oraz działalność kancelarii odszkodowawczych);
- *Sprawa kobiety, której odmówiono recepty na środki antykoncepcji doraźnej* (dyskusja na temat możliwych sposobów działania nie tylko w indywidualnej sprawie, ale także debata nad źródłem problemu oraz możliwościami działań o charakterze systemowym);
- *Sprawa kobiety, której odmówiono wystawienia skierowania na badania prenatalne* (dyskusja na temat możliwych sposobów działania nie tylko w indywidualnej sprawie, ale także debata nad źródłem problemu oraz możliwościami działań o charakterze systemowym);
- *Sprawa pary, której dziecko straciło życie w wyniku domniemyanych błędów lekarzy* (dyskusja nad możliwym kształtem pozwu, innymi ścieżkami dochodzenia roszczeń, wsparcie dla prawniczek prowadzących sprawę);
- *Projekt ustawy o świadomym rodzicielstwie* (w kontekście możliwego kierunku debaty, szans na dalsze prace parlamentarne i realiów w zakresie ewentualnego wyniku tych prac);
- *Orzeczenie ETPCz związane ze statusem ofiary na gruncie Konwencji a wysokością odszkodowania/zadośćuczynienia;*
- *Prawne podstawy przerywania ciąży ze względu na diagnozę zespołu Downa u płodu* (dyskusja nad możliwymi argumentami prawnymi przemawiającymi za prawem do decyzji o aborcji w takiej sytuacji, przeszkody w zakresie ustanawiania listy wad, których wystąpienie spełnia warunki dopuszczalności przerywania ciąży);
- *Wybór nowego polskiego sędziego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*
- *Standardy opieki okołoporodowej* (dyskusje wokół projektu nowego rozporządzenia oraz głośnej sprawy porodu żony znanego sportowca, podczas którego zbyt długo wstrzymywano się z decyzją o przeprowadzeniu cesarskiego cięcia);
- *Konwencja o prawach człowieka i biomedycynie* (w kontekście planów ratyfikacyjnych rządu oraz możliwych rozwiązań kwestii praw reprodukcyjnych, które ratyfikacja mogłaby przynieść);
- *Wykonywanie wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka* (w kontekście działań w zakresie konkretnych wyroków dotyczących praw reprodukcyjnych, posiedzenia

sejmowej komisji sprawiedliwości i praw człowieka na ten temat oraz zainteresowania komisją praw człowieka działającą przy Naczelnej Radzie Adwokackiej);

- Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ws. P. i S. przeciwko Polsce
- Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ws. Z. przeciwko Polsce
- Ustawa o in-vitro (w kontekście prac nad kolejnymi projektami, które miałyby być wniesione do sejmu oraz planach rządu w zakresie wprowadzenia programu zdrowotnego);
- Przyjęcie przez Sejm sprawozdania z działalności Rzecznika Praw Pacjenta;
- Prawo do pochówku płodu (w kontekście sprawy, która trafiła do Federacji i dotyczyła zmuszenia kobiety do odebrania martwego 12-tygodniowego płodu, który poroniła);
- Sprawa przymusowej sterylizacji (w kontekście podjęcia przez prokuraturę sprawy Wioletty Szwak, którą bezprawnie ubezplodniono w państwowym szpitalu bez jej zgody);
- Wystawa „Wybierz życie” a prawa dziecka (dyskusja na temat ewentualnych możliwości prawnych w zakresie ochrony praw dzieci w kontekście narażania ich na oglądanie drastycznych zdjęć w przestrzeni publicznej);
- Projektu ustaw zmieniających obowiązującą Ustawę o planowaniu rodziny (dyskusja na temat proponowanych zmian, debat sejmowych, wyników głosowania itp.);

→ Szkolenia

W 2012 roku przeprowadzono coroczne szkolenie dla prawniczek i prawników Zespołu, podczas szkolenia poruszone zostały następujące tematy:

- Demokracja zdrowotna, prawa i bezpieczeństwo pacjenta: podejście Rady Europy;
- Dorobek ETPCz w sprawach reprodukcyjnych w 2011 roku oraz nowe sprawy toczące się przed ETPCz;
- Odpowiedzialność za ostracyzm medialny w problematyce praw reprodukcyjnych;
- Zastosowanie Konwencji CEDAW oraz dorobek Komitetu CEDAW w sprawach reprodukcyjnych;
- Działalność Komisji Wojewódzkich ds. orzekania o zdarzeniach medycznych – prawo, kontrowersje i możliwe problemy praktyczne;
- Sprawy P. i S. oraz Z. przeciwko Polsce z punktu widzenia strony skarżącej.

b. Telefon Zaufania

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny prowadzi dyżury Telefonu Zaufania od poniedziałku do piątku w godzinach 16:00-20:00. Porady udzielane są anonimowo i bezpłatnie (jedyna opłata to koszt standardowego połączenia telefonicznego), co gwarantuje osobom dzwoniącym poczucie bezpieczeństwa.

W 2012 roku odebrano 1456 zapytań telefonicznych, na które udzielono porady. Podobnie jak w latach poprzednich, dominowały zapytania związane ściśle ze zdrowiem i prawami reprodukcyjnymi, co potwierdza specjalizację Telefonu Zaufania na rynku poradnictwa. Jedną czwartą dzwoniących stanowili mężczyźni (ok. 26%), którzy w przeważającej większości zadawali pytania z zakresu edukacji seksualnej oraz problematyki przerywania ciąży. Tematyczny rozkład zapytań prezentuje się następująco:

Porady prawne – 19,89%
Ginekologia i ciąża – 19,43%
Edukacja seksualna – 16,08%
Antykoncepcja – 12,74%
Aborcja – 11,34%
Problemy w związkach, przemoc etc. – 7,15%
Porady psychologiczne i inne – 13,36%

2012 to kolejny rok funkcjonowania regularnych dyżurów edukatorów seksualnych z grupy Ponton, które dedykowane są młodzieży. Cieszą się one ogromnym zainteresowaniem młodych ludzi, co znajduje odzwierciedlenie w tabeli powyżej (16% ogółu zapytań dotyczyło edukacji seksualnej). Najpopularniejsze w 2012 roku okazały się dyżury prawne, odbywające się we wtorki i czwartki. Federacja jest jedyną organizacją pozarządową w Polsce, która specjalizuje się w tematyce praw reprodukcyjnych, a statystyki Telefonu Zaufania pokazują, jak wielkie jest zapotrzebowanie na informacje z tego zakresu. Najpopularniejsze problemy dotyczyły możliwości legalnej aborcji, konsekwencji prawnych w przypadku skorzystania z zabiegu nielegalnie bądź poza granicami kraju, prawa cywilnego i karnego (przemoc domowa, nękanie, dyskryminacja, prawa kobiety ciężarnej w pracy), obowiązków lekarzy wynikających z ustawy o planowaniu rodziny, prawnych możliwości dochodzenia prawa do przerwania ciąży czy praw pacjentki w kontaktach ze służbą zdrowia (prawo do informacji, dokumentacji, poszanowania intymności i godności, prawo do świadczeń, błędy lekarskie, możliwości dochodzenia roszczeń w sądzie oraz przed wojewódzkimi komisjami ds. orzekania o zdarzeniach medycznych, odpowiedzialność zawodowa (i inna) lekarzy). Zauważyć także można było, iż pojawiły się inne pytania, stanowiące odbicie wydarzeń na scenie politycznej. Kobiety dopytywały o aborcję w związku z dwoma projektami ustaw przedłożonymi w Sejmie, upewniając się, czy stan prawny się nie zmienił, o klauzulę sumienia, zgłaszały problemy z dostępem do świadczeń zdrowotnych oraz z wykupem przepisanych środków antykoncepcyjnych w aptekach. Każda sprawa potraktowana została indywidualnie, a osobom dzwoniącym udzielono wyczerpującej i rzetelnej porady prawnej. Zapytania wymagające dalszych działań zostały przekazane Zespołowi Pomocy Prawnej i znalazły swój ciąg dalszy w bezpośrednich interwencjach u odpowiednich służb i instytucji.

4) DZIAŁANIA PRAWNE

Działania prawne podejmowane przez Federację obejmują aktywności powiązane z funkcjonowaniem Zespołu Pomocy Prawnej oraz inicjatywy, które pozostają poza

funkcjonowaniem Zespołu. Za wszystkie działania o charakterze prawnym odpowiedzialna jest prawniczka Federacji, która jest jednocześnie koordynatorką Zespołu.

Działania prawne, które nie wiążą się bezpośrednio z funkcjonowaniem Zespołu (aczkolwiek często stanowią przedmiot dyskusji w gronie prawniczek i prawników czy też wiążą się z konsultacjami) to: porady udzielane w Telefonie Zaufania, sprawy prowadzone przez Federację (z których większość jest jednak konsultowana w gronie prawniczej i prawników, część zaś prowadzona jest z ich udziałem), stanowiska, listy otwarte i interwencyjne oraz inne działania rzecznicze, udział w konferencjach, seminariach oraz spotkaniach poświęconych prawnym aspektom funkcjonowania Federacji i problemów, którymi Federacja się zajmuje (na części z nich prawniczka występuje z prezentacją bądź referatem), działalność w ramach Koalicji na rzecz Równych Szans, działania w ramach projektu „Zdrowie i prawa reprodukcyjne kobiet w Polsce” oraz aktywność o charakterze międzynarodowym.

→ Sprawy

Działania prawne Federacji polegają również na prowadzeniu spraw z zakresu praw pacjenta, dostępu do legalnej aborcji oraz innych praw reprodukcyjnych (w tym dostępu do badań prenatalnych oraz antykoncepcji). Wiele spraw trafiających do Federacji jest rozwiązywanych za pomocą informacji prawnej lub odpowiedniego pokierowania. Część z nich wymaga jednak dalszego prowadzenia i bardziej zaawansowanej pomocy prawnej. W wiele spraw zaangażowane są prawniczki z Zespołu Pomocy Prawnej. Poniżej znajduje się wykaz najważniejszych spraw prowadzonych (lub monitorowanych) w roku 2012:

- Sprawa kobiety, której odmówiono wystawienia skierowania na badania prenatalne. Sprawa rozstrzygnięta przez Rzecznika Praw Pacjenta na wniosek Federacji. Stwierdzono brak naruszenia;
- Sprawa kobiety, której pomimo wskazań do legalnego zabiegu przerwania ciąży, odmówiono wykonania zabiegu. W wyniku tego kobieta urodziła chore dziecko. Sprawa jest na etapie postępowania sądowego;
- Sprawa kobiety, której odmówiono wystawienia skierowania na badania prenatalne pomimo wskazań. W wyniku braku odpowiedniej diagnozy stanu płodu, kobieta została pozbawiona możliwości zadecydowania o ewentualnej aborcji. Sprawa jest na etapie postępowania sądowego;
- Sprawa kobiety, której odmówiono legalnego zabiegu przerwania ciąży pomimo poważnej wady płodu. Sprawa jest na etapie wstępnym, kobieta wciąż nie dostarczyła dokumentów medycznych;
- Sprawa kobiety, której odmówiono wystawienia recepty na antykoncepcję doraźną. Sprawa zakończona przez Okręgowym Sądem Lekarskim. Federacja monitorowała sprawę. Stwierdzono brak naruszenia zasad zawodu lekarza;

- Sprawa kobiety, której odmówiono obecności narzeczonego podczas badania USG. Sprawa została rozstrzygnięta przez Rzecznika Praw Pacjenta. **Stwierdzono naruszenie prawa pacjenta do poszanowania intymności i godności;**
- Sprawa kobiety, którą zmuszono do kontynuowania ciąży pomimo poważnych wad mózgu płodu. Dziecko zmarło wkrótce po urodzeniu. Sprawa jest na etapie sądowym;
- Sprawa kobiety, u której ciąża oraz opieka nad przedwcześnie urodzonym dzieckiem prawdopodobnie nie była prowadzona właściwie, w wyniku czego dziecko zmarło. Federacja monitoruje sprawę karną, po zakończeniu której nastąpi ewentualna decyzja o skierowaniu sprawy do sądu cywilnego;
- Sprawa kobiety, której podczas usuwania mięśniaków macicy usunięto macicę i przydatki, na co nie wyraziła zgody. Sprawa jest na etapie postępowania sądowego;
- Sprawa kobiety, która dochodziła swoich roszczeń w związku z silnym krwotokiem po cesarskim cięciu i uszczerbkiem na zdrowiu z tego powodu. Sprawa była prowadzona przed wojewódzką komisją ds. orzekania o błędach medycznych;
- Sprawa kobiety, której dziecko w związku z wadliwą diagnostyką prenatalną urodziło się z poważnymi wadami i nikłą szansą na przeżycie. Sprawa jest na etapie wstępnym.

→ Inne działania rzecznicze (*advocacy*)

Dużą część swojej działalności prawnej Federacja realizuje poprzez swoje aktywności o charakterze rzeczniczym. Działania te mają na celu zwracanie uwagi odpowiednich instytucji na rozmaite problemy związane z regulacjami prawnymi oraz ich stosowaniem w praktyce. Zazwyczaj także mają na celu spowodowanie określonych działań ze strony instytucji publicznych. Działania te nastawione są na zmianę rzeczywistości i podejmowane są na różnych szczeblach. Do działań rzeczniczych zaliczono również konsultacje projektów aktów prawnych i innych dokumentów oraz wystąpienia w mediach. W roku 2012 Federacja podjęła szereg aktywności w tym zakresie. Poniżej najważniejsze z nich:

- Udział w seminarium zorganizowanym przez Pełnomocniczkę Rządu ds. Równego Traktowania w związku z konsultacją projektu Planu Działań rządu w zakresie równego traktowania – prawniczka Federacji przedstawiła najważniejsze problemy związane ze zdrowiem reprodukcyjnym kobiet na seminarium poświęconym ochronie zdrowia;
- Udział w posiedzeniach Komisji Regulaminowej Sejmu w związku z projektem uchwały ustanawiającej stałą komisję sejmową zajmującą się kwestią równouprawnienia ze względu na płeć – prawniczka Federacji przytaczała argumenty prawne, wynikające z rozmaitych zobowiązań Polski na arenie międzynarodowej, uzasadniających potrzebę powołania takiej komisji;

- Uczestnictwo w posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka dotyczącym wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału – prawniczka Federacji przedstawiła najważniejsze problemy związane z wyrokami w zakresie praw reprodukcyjnych;
- Udział w posiedzeniu międzyresortowego Zespołu ds. Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu – prawniczka Federacji przedstawiła najważniejsze problemy związane z implementacją wyroków w sprawie *Tysiąc przeciwko Polsce* oraz *R.R. przeciwko Polsce*;
- Konsultacja raportu rządowego do Komitetu ds. Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) – prawniczka Federacji konsultowała część sprawozdania dotyczącą opieki zdrowotnej;
- Uwagi do projektu nowelizacji rozporządzenia w sprawie standardów okołoporodowych;
- Udział prawniczki Federacji jako ekspertki w Kampanii Stowarzyszenia Nasz Bocian „*Powiedzieć i rozmawiać*” na temat adopcji prenatalnej;
- Udział w programach telewizyjnych i audycjach radiowych.

→ Działania prawne o charakterze międzynarodowym

Działania prawne Federacji na szczeblu międzynarodowym związane są z uczestnictwem Federacji w grupie „Sexual Rights Initiative” działającej na szczeblu ONZ (głównie w ramach Rady Praw Człowieka). W ramach tej grupy Federacja:

- uczestniczy w sesjach Rady Praw Człowieka w Genewie, gdzie prowadzi działania na rzecz podnoszenia standardów dotyczących praw seksualnych w pracach Rady;
- przygotowuje informacje, stanowiska oraz raporty w ramach poszczególnych mechanizmów Rady Praw Człowieka;
- konsultuje raporty oraz badania w ramach poszczególnych mechanizmów Rady Praw Człowieka;
- monitoruje zobowiązania Polski wynikające ze zobowiązań wynikających z członkostwa w Radzie Praw Człowieka.

W 2012 roku w ramach międzynarodowej działalności prawnej, prawniczka Federacji przeprowadziła szkolenie dla organizacji członkowskich „Astra Network” na temat mechanizmu Powszechnego Przeglądu Okresowego i możliwości uczestniczenia organizacji społeczeństwa obywatelskiego w tym procesie.

5) DZIAŁALNOŚĆ ONLINE

Prowadzona przez Federację na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny strona internetowa www.federa.org.pl jest aktualizowana regularnie i zawiera wszystkie informacje o bieżących działaniach Federacji, a także wiadomości dotyczące zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych w Polsce i na świecie.

Federacja jest obecna także na portalu Facebook, gdzie zamieszcza aktualne informacje o swojej działalności i odnośniki do ciekawych artykułów, zachęca do dyskusji oraz angażuje się w komunikację bezpośrednio z osobami śledzącymi profil. W 2012 roku uruchomione zostało także konto Federacji w serwisie Twitter, gdzie również można śledzić wpisy na bieżąco.

6) DZIAŁANIA MEDIALNE

W roku sprawozdawczym Federacja prowadziła aktywną działalność medialną, publikując liczne stanowiska, listy otwarte i apele, organizując konferencje prasowe, nagłaśniając ważne informacje, a także komentując w mediach istotne z punktu widzenia zdrowia i praw kobiet wydarzenia.

a. Najważniejsze konferencje prasowe

- „Co wynika z uprawomocnienia się wyroku w sprawie *R.R. przeciwko Polsce?*” – konferencja prasowa poświęcona w szczególności naruszeniom, którego dopuściło się Państwo Polskie oraz obowiązkom Rządu RP, które z treści tego wyroku wynikają, 12 stycznia 2012
- Konferencja prasowa z okazji Międzynarodowego Dnia Działania na Rzecz Zdrowia Kobiet, poświęcona kwestii dostępności usług i świadczeń zdrowotnych dla kobiet w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem tych z zakresu zdrowia reprodukcyjnego, 28 maja 2012
- Konferencja prasowa poświęcona interwencji Federacji w sprawie klauzuli sumienia stosowanej bezprawnie przez farmaceutów do Naczelnej Izby Aptekarskiej i Głównego Inspektora Farmaceutycznego, 29 maja 2012
- „Nie namawiamy do aborcji – chcemy mieć do niej prawo” – wyjątkowa konferencja Federacji poświęcona nadchodzącej debacie w Sejmie nad projektem ustawy o świadomym rodzicielstwie, 26 września 2012
- Konferencja prasowa w związku z ogłoszeniem wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie *P. i S. przeciwko Polsce*, październik 2012
- Konferencja prasowa w związku z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie *Z. przeciwko Polsce*, listopad 2012

b. Najważniejsze listy otwarte, apele, stanowiska

- Odpowiedź Ministerstwa Zdrowia na komentarz Federacji dotyczący sprawozdania rządu z realizacji ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, styczeń 2012
- Stanowisko Zespołu Pomocy Prawnej apelujące do Rady Ministrów o nieskładanie zastrzeżeń dotyczących praw reprodukcyjnych wraz z wnioskiem ratyfikacyjnym Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, marzec 2012
- List do Dyrektora Szpitala Dzieciątka Jezus w Warszawie w związku z atakami Fundacji PRO na szpital i nawoływaniami do łamania prawa, kwiecień 2012
- Stanowisko Koalicji na Rzecz Równych Szans, do której należy Federacja, w sprawie wypowiedzi Ministra Sprawiedliwości Jarosława Gowina oraz Wiceministra Sprawiedliwości Michała Królikowskiego na temat bezzasadności podpisania i ratyfikacji Konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, maj 2012
- List Federacji do Naczelnej Izby Aptekarskiej i Głównego Inspektora Farmaceutycznego z apelem o podjęcie odpowiednich działań w związku z bezprawnymi odmowami sprzedaży leków antykoncepcyjnych przez farmaceutów, maj 2012
- Odpowiedź od Głównego Inspektora Farmaceutycznego na list Federacji w sprawie bezprawnego korzystania z klauzuli sumienia przez farmaceutów, czerwiec 2012
- List do Premiera Donalda Tuska w związku ze stanowiskiem Polski w negocjacjach przed Szczytem ONZ ds. Zrównoważonego Rozwoju (Rio +20), czerwiec 2012
- List do dyrektora programowego grupy radiowej Radia Eska S.A. w związku ze skandalicznymi wypowiedziami Michała Figurskiego i Jakuba Wojewódzkiego na temat obywaterek Ukrainy oraz żartami z przemocy seksualnej, czerwiec 2012
- Stanowisko Federacji w związku z wystosowanym przez Marka Jurka apelem do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych o wycofanie ze sprzedaży środków antykoncepcji doraźnej, lipiec 2012
- Petycja w sprawie liberalizacji tzw. ustawy antyaborcyjnej, sierpień 2012
- Odpowiedź Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych na apel Marka Jurka o wycofanie z aptek środków antykoncepcji doraźnej, sierpień 2012
- Stanowisko Federacji w związku z odrzuceniem przez Radę Europy projektu rezolucji o walce z eugeniką i dyskryminacją osób niepełnosprawnych oraz zbliżającym się głosowaniem ws. projektu ustawy Solidarnej Polski zaostrzającego przepisy antyaborcyjne, październik 2012

- List Federacji do posłanek i posłów w związku z głosowaniami w sprawie dwóch projektów ustaw z zakresu zdrowia reprodukcyjnego, październik 2012
- „Wizja cywilizacyjnego kroku wstecz” – stanowisko Federacji w związku z wynikami głosowań w sprawie dwóch projektów ustaw z zakresu zdrowia reprodukcyjnego, październik 2012
- List poświęcony dostępności antykoncepcji w Polsce przesłany do Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka, październik 2012
- List Federacji do posłanej i posłów w związku z falą informacji od kobiet zbulwersowanych i przerażonych ostatnimi decyzjami Sejmu dotyczącymi zdrowia reprodukcyjnego, październik 2012
- Stanowisko Federacji w związku z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie *P. i S. przeciwko Polsce*, październik 2012
- Oświadczenie skarżących P. i S. na temat wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu w sprawie *P. i S. przeciwko Polsce*, październik 2012
- Oświadczenie Federacji w związku z wyrokiem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie *Z. przeciwko Polsce*, listopad 2012
- Komentarz Federacji do rządowego sprawozdania z wykonania tzw. ustawy antyaborcyjnej, grudzień 2012
- List do Krajowego Konsultanta w dziedzinie ginekologii i położnictwa, prof. Stanisława Radowickiego, w sprawie kobiety, której sprawa nie mogła być rozstrzygnięta przez Ministerstwo Zdrowia ze względu na brak stanowiska Konsultanta;
- List do Dyrekcji Szpitala Wojewódzkiego w Tychach w związku z sygnałem negatywnej praktyki polegającej na zmuszaniu kobiet do pochówku poronionych płodów;
- Listy do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Sprawiedliwości w związku z różnymi aspektami implementacji wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie *R.R. przeciwko Polsce*;
- List do Burmistrza dzielnicy Bielany w Warszawie w sprawie wystawy „Wybierz Życie” pokazywanej w przestrzeni publicznej, w związku ze skargami rodziców, które wpływały do Federacji.

c. Obecność w mediach – przykłady

- „Walentynki okazją do promowania bezpiecznego seksu”, Polskie Radio
- „Klauzula sumienia w aptekach niezgodna z prawem”, Rzeczpospolita
- „Apteka z sumieniem może stracić koncesję”, Gazeta Wyborcza

- „Strasburg: Polska to jest okrutne państwo”, artykuł Ewy Siedleckiej po wyroku ETPCz ws. P. i S. przeciwko Polsce;
- "Lekarze nie chcą przepisywać kobietom antykoncepcji. Grozi nam fala aborcji", WPROST;
- „Federacja na rzecz Kobiet: kobiety muszą mieć prawo do legalnej aborcji”, WPROST;
- Radio TOK FM – audycja poświęcona interwencji Federacji w sprawie bezprawnych odmów sprzedaży leków antykoncepcyjnych w aptekach;
- „Równość kobiet i mężczyzn – planowanie rodziny. Watchdog interweniuje”, artykuł na watchdog.org.pl
- „Wycofać środki wczesnoporonne”. Chcą zakazać tego, co już zakazane”, Gazeta Wyborcza
- „O seksie cicho sza w krajach Europy Środkowej i Wschodniej”, NaTemat.pl
- Dzień Dobry TVN – program poświęcony sejmowym głosowaniom ws. projektu ustawy o świadomym rodzicielstwie oraz projektu Solidarnej Polski zaostrzającego przepisy aborcyjne;
- „Kobietom ogranicza się dostęp do świadczeń zdrowotnych”, Rynek Zdrowia
- „Matka P. po wygranej w Strasburgu: Szanujcie decyzję kobiety i jej prawa”, Gazeta Wyborcza
- Radio TOK FM – audycja poświęcona ICPD 2012
- „Federacja będzie ostrzegać posłów przed konsekwencjami zakazu aborcji”, Gazeta Wyborcza
- „Czeka nas piekło o aborcję”, Gazeta Wyborcza
- „Prawo do.... pigułki. Na straży praw reprodukcyjnych kobiet”, Watchdog.org.pl
- „MZ: 669 legalnych aborcji w 2011 r.; o 28 więcej niż rok wcześniej”, Gazeta Wyborcza

7) Wybrane konferencje i spotkania międzynarodowe

Styczeń

24 – Wysłuchanie obywatelskie „Dzieci in-vitro”, Sejm, Warszawa

26 – „Before the restriction on abortion?” – konferencja zorganizowana przez węgierską organizację PATENT w Budapeszcie; Wystąpienie dotyczące następstw zaostrzenia prawa aborcyjnego w Polsce

Luty

1 – spotkanie z Pełnomocniczką Rządu ds. Równego Traktowania, Warszawa

14 – Konferencja „Karta Różnorodności w Polsce”, KPRM, Warszawa

Marzec

- 8 – „Sejm przyjazny kobietom” – konferencja w Sejmie z okazji Dnia Kobiet
- 5-10 – ICPD+20 Report Writing Workshop, Kuala Lumpur
- 10 – Debata o dyskryminacji, Lubelski Klub Krytyki Politycznej, Lublin
- 11-15 – Sexual Rights Initiative, Rada Praw Człowieka ONZ, Genewa
- 16-17 – Konferencja „Kobieta w prawie”, Uniwersytet Jagielloński, Kraków
- 21 – spotkanie ws. Konsultacji społecznych do raportu rządowego do CEDAW, Warszawa

Kwiecień

- 4 – spotkanie ze studentami Kliniki Prawa UW na temat praw reprodukcyjnych i edukacji seksualnej w Polsce, Warszawa
- 16-18 – UNFPA ICPD beyond 2014, Konsultacje Organizacji Obywatelskich, Stambuł, Turcja
- 19-20 – spotkanie poświęcone opracowaniu i przygotowaniu do realizacji Międzynarodowej Kampanii na rzecz Prawa do Bezpiecznej Aborcji, Londyn
- 19-22 – Panel ASTRY Network „How much does abortion cost?” podczas AWID Forum 2012, Stambuł
- 19-22 Panel ASTRY Youth “Is sexuality education too expensive?”, AWID Forum 2012, Stambuł
- 23-26 – “Health research for ICPD” – panel ARROW w trakcie forum COHRED, Kapsztad, RPA
- 26 – spotkanie Koalicji na rzecz Równych Szans, Warszawa

Maj

- 22 – Konferencja Sektor 3.0, Fabryka Trzciny, Warszawa
- 22 – Seminarium eksperckie dotyczące Konsultacji Programu Działań na rzecz Równego Traktowania zorganizowane przez Pełnomocniczkę Rządu ds. Równego Traktowania
- 22-23 – Warsztat poświęcony działaniom na rzecz zdrowia i praw reprodukcyjnych po 2014 i 2015 roku, Bruksela
- 24 – Komisja Sejmowa ds. Regulaminowych – posiedzenie w związku z projektem uchwały o utworzenie Komisji Sejmowej ds. Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn, Warszawa
- 30 – Rada Praw Człowieka ONZ; Sprawozdanie Polski w ramach Powszechnego Przeglądu Okresowego, Genewa
- 31 maja – 1 czerwca – Konferencja „Prawa człowieka a poród”, Haga, Holandia

Czerwiec

- 12 – konferencja inicjująca kampanię Stowarzyszenia Nasz Bocian „Powiedzieć i rozmawiać”, Warszawa

25-27 – Rada Praw Człowieka ONZ, Genewa

Lipiec

4 – konferencja prasowa Kongresu Kobiet ws. Konwencji Rady Europy o Przeciwdziałaniu i Eliminacji Przemocy Wobec Kobiet i Przemocy Domowej, Warszawa

6 – spotkanie w ramach Koalicji na rzecz Równych Szans, Warszawa

12 – Posiedzenie Komisji Regulaminowej w Sejmie, Warszawa

30 – Spotkanie w OBWE/ODIHR, Warszawa

Sierpień

2 – spotkanie w Instytucie Spraw Publicznych dotyczące poradnictwa prawnego, Warszawa

Wrzesień

13-14 – NGO Discussion Meeting on the ICPD Review, Genewa

14-15 – Kongres Kobiet (panel, stoisko, Okrągły Stół), Warszawa

18 – Konferencja „Women, Gender and Feminisms in V4 Countries”, Paryż

28-29 – Konferencja „Macierzyństwo i polityka – niebezpieczne związki”, Warszawa

Październik

8-14 – Global South Initiative Workshop, Bruksela

10 – Anti-choice opposition in Europe workshop, Bruksela

11 – Walne Zgromadzenie i konferencja sieci organizacji EuroNGOs, Bruksela

26 – Wysłuchanie obywatelskie w Sejmie poświęcone konwencji bioetycznej, Warszawa

Listopad

7-9 – warsztaty ASTRY poświęcone strategiom w związku z aktywnością opozycji, Warszawa

10-11 – warsztaty Catholics for Choice, Warszawa

13-18 – spotkanie roczne RESURJ Cairo+20 Strategy Meeting, Manila, Filipiny

Grudzień

7 – „Prawa człowieka w Polsce” – konferencja w Sejmie, Warszawa

10 – Konferencja „Prawo antydyskryminacyjne – teoria i praktyka”, organizowane przez Pełnomocniczkę Rządu ds. Równego Traktowania, Gdańsk

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny

www.federa.org.pl

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny

ul. Nowolipie 13/15

00-150 Warszawa

federacja@federa.org.pl